№. 38. Warszawa 21 Września 1907 r. Rok 2.

Warunki prenumeraty: w Warszawie: rocznie Rb. 4, półrocznie Rb. 2, kwartalnie Rb. 1. W Królestwie i Cesarstwie: rocznie Rb. 5, półrocznie Rb. 2.50, kwartalnie Rb. 1.25. Zagranicą rocznie Rb. 6. Za odnoszenie do domu dopł. się miesięcznie k. 5. Zmiana adresu 20 kop.

KOSMETYKA

Cena ogłoszeń: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Na 1 stronicy okładki 30 kop. Na innych stronicach 20 kop. Nadesłane (w tekście) 75 kop.

Numer pojedyńczy kosztuje 10 kop.

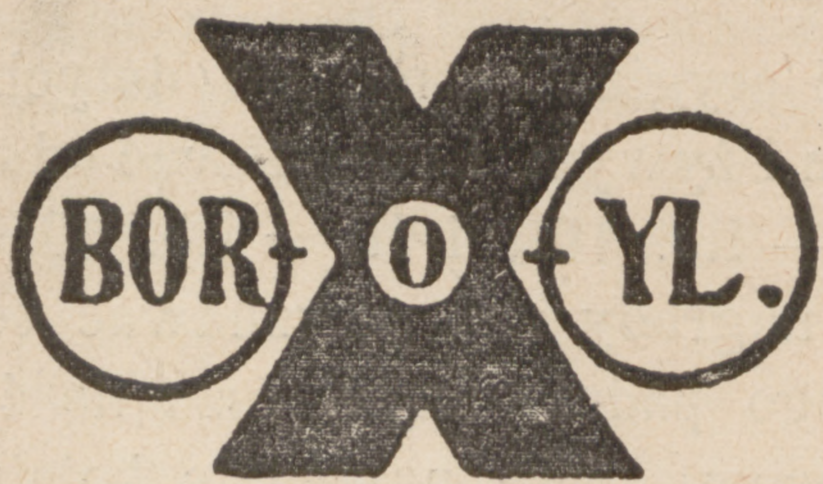
Tygodnik poświęcony racjonalnej kosmetyce, estetyce ciała i perfumerji.

Wychodzi w każdą Sobotę.

Adres Redakcji i Administracji **Senatorska 36. Telefon 40.29.** Administracja otwarta codziennie od 11—3 prócz niedziel i świąt.

Redaktor przyjmuje tylko w Niedziele od 12—2. Rękopisów i listów nadsyłanych do Redakcji nie zwraca się.

BOROXYL

Ochronna marka zatwierdzona w Rossyi za № 3717.

Płyn do utrzymania twarzy w ciągłej odporności przeciw wszelkim atmosferycznym i innym zewnętrznym szkodliwym wpływom. Przyjemnie chłodzi i odświeża twarz, nadając cerze delikatną i matową białość. Żądać w składach aptecznych i perfumerjach.

Cena flakonu w Królestwie Polskiem 60 kop. w Cesarstwie 75 kop. Główny skład w Warszawie: w aptece **Żelazna Brama № 8**, oraz w znaczniejszych składach aptecznych i perfumerjach.

MUIRACITHIN.

przeciwko przedwczesnemu **osłabieniu nerwowemu**,

zgodnie z poglądami współczesnej nauki.

znakomity środek wzmacniający

przy wszystkich zaburzeniach układu nerwowego ośrodkowego, żołądka oraz przy przeciążeniu umysłowem

Z pośród licznych odezw przytaczamy niektóre:

D-r Braun w Wiedniu: „Wpływ ujawnił się w **poprawie stanu nerwowego** chorych“

Prof. d-r Goll, Zürich. „Muiracitina poprawia apetyt, trawienie; chorzy nabierają zdrowego wyglądu“.

D-r Popper (z kliniki prof. Senatora w **Berlinie**): „Muiracitina przedstawia cenny nabytek dla medycyny“.

D-r M. A. w Pawłowsku: „Muiracitina usprawiedliwiła pokładane w niej nadzieje i okazała się doskonałą“.

„Miałem jeden przypadek pomyślnego działania Muiracitiny. Proszę ogłosić mój przypadek“.

Lekarz M. I. K. Lekarz ambulatoryum Goljańskiego.

„Na podstawie obserwacyi swoich przyszedłem do przekonania, iż Muiracitina jest środkiem specyficznym, wywierającym znaczny wpływ na ośrodki mózgordzeniowe. Muszę zauważyć, iż w tych przypadkach niemocy płciowej, gdzie środka tego nie stosowałem, nie widziałem tak szybkiego i pewnego działania“

D-r S. W. K. Ordynator etatowy Szpitala wojskowego w Kazaniu.

„Miałem sposobność stosować Muiracitinę w 6 przypadkach. We wszystkich przypadkach preparat okazał się bezwarunkowo skutecznym. W Muiracitinie medycyna uzyskała potężny środek, który w przyszłości odniesie świetne zwycięztwo.

D-r K. w Aschabadzie.

Obszerną literaturę wraz z odezwami rozsyła się darmo.

Muiracitinę można dostać we wszystkich głównych aptekach.

i w: 1) Akc. Tow. Henryk Welt, Warszawa Przejazd 5.
2) Łasku Piotrk. gub. w aptece Bronisława Wład. Borkowskiego.

Główny skład: Kantor preparatów chemicznych, Petersburg, Newski pros. № 28, d. Singera.

☞ Prenumerata „Kosmetyki“ w Galicji wynosi: rocznie koron 15, półrocznie kor. 7.50 hal. kwartalnie kor. 3.75 hal.

Główne zastępstwo na Galicję w księgarni G. Gebethnera i Spółki w Krakowie. ☜

Główne zastępstwo na Francję, Belgję i Niemcy: Société Générale de Publicité, Paryż, 12 Boulevard de Strasbourg.

Nasz Konkurs.

Kiedyśmy w listopadzie r. z. rozpoczynali—wśród ciężkich warunków—wydawnictwo „Kosmetyki“, wydawała się myśl nasza, zdążająca ku ewolucji pojęć w dziedzinie hygieny urody, zbyt śmiałym krokiem, nie mogącym mieć widoków praktycznego urzeczywistnienia.

Dziś atoli, po niespełna 11 miesięcznej pracy naszej — wyrazić możemy zupełne zadowolenie z dokonanego przeobrażenia pojęć w zakresie nieznanej dotąd szerszemu ogółowi racyonalnej kosmetyki, ściśle na zasadach najnowszych zdobyczy wiedzy lekarskiej opartej. Tego dowodem są liczne wyrazy uznania i pełne wdzięczności słowa, napływające od Sz. Czytelników „Kosmetyki“ pod adresem redakcji niemal codziennie; dowodem wreszcie jest obfita rubryka odpowiedzi, świadcząca wymownie o ufności, jaką nas ogół czytelników, głuchy na podszepty niepowołanych doradców, obdarza.

Faktem jest, że w przeciągu tak krótkiego czasu ziściły się nasze nadzieje, a „Kosmetyka“ stała się bez szumnego rozgłosu, stanowiąc swą lekturą sama przez się reklamę, niezbędną doradczynią i wszechstronną informatorką szerokich warstw naszego społeczeństwa.

„Kosmetyka“ dotarła do najodleglejszych zakątków w kraju i za granicą, a prace w niej zawarte znalazły oddźwięk w zagranicznej prasie tak fachowej, jak i w pismach codziennych. Bogaty ten plon i moralne zadośćuczynienie będą dla nas bodźcem do tem energiczniejszych wysiłków dla dobra Sz. Czytelników, atoli nie tylko dorobkiem duchowym pragniemy dzielić się z naszymi czytelnikami, lecz postanowiliśmy część zysków uczynić udziałem zwolenników naszych dążeń. Rozpisujemy przeto konkurs na najlepszą pracę na temat zagadnień społecznych, mających ścisły związek z hygieną i estetyką ciała.

Warunki konkursu.

Prace na jeden z niżej podanych tematów powinny być oryginalne, nigdzie dotychczas nie drukowane, napisane przystępnie, zajmująco, stylem barwnym i żywym, i obejmować od 300—500 wierszy druku. Nagród przeznacza się trzy: I Rb. **200**, II — Rb. **100** i III — Rb. **50**. Komitet redakcyjny kwalifikować będzie nadsyłane prace do druku, nagrody zaś przyznawać będą czytelnicy “Kosmetyki“ przez głosowanie: autor, na pracę którego padnie największa ilość głosów, otrzyma I nagrodę; II i III nagrody przypadną w udziale pracom, które następnie kolejno otrzymają największą ilość głosów. Autorom prac wydrukowanych zostanie wypłaconem honorarjum podług przyjętej przez redakcję normy.

Rękopisy, nie zakwalifikowane do druku, będą do odebrania w przeciągu miesiąca od dnia rozstrzygnięcia konkursu; po upływie tego terminu rękopisy nie odebrane zostaną zniszczone. Prace nagrodzone stają się własnością redakcji.

Termin nadsyłania rękopisów upływa z d. 1 Grudnia 1907 r. Rękopisy (czytelnie napisane) należy nadsyłać pod adresem Redakcji „Kosmetyki“, **Warszawa Senatorska 36**, z zachowaniem zwykłych form konkursowych, t. j. nazwiska autorów z dokładnym adresem mają być załączone w osobnych kopertach zapieczętowanych i opatrzonych tem samem co i rękopisy godłem.

Tematy do opracowania:

1) *Kiedy i dlaczego starzeje się kobieta?*
2) *Dlaczego dziś mamy coraz mniej zdrowych i ładnych kobiet?*
3) *Emancypacja kobiet i kobiecość.*
4) *Piękność kobieca w literaturze i sztuce.*
5) *W którym roku życia należy wstępować w związki małżeńskie?*
6) *Czy i kiedy należy uświadamiać młodzież w sprawach seksualnych?*
7) *O niebezpieczeństwie pocałunku.*

Wszystkie pisma polskie proszone są o powtórzenie zawiadomienia niniejszego.

NADESŁANE.

MYDŁO OGÓRKOWE kawałek 30 kop.
KREM OGÓRKOWY tubka 25 kop.
SRIRYTUS OGÓRKOWY flakon 60 kop.
poleca
Tow. Akc.
Fryderyk Puls
W WARSZAWIE
Skład główny: Plac Teatralny № 11.
Filja: Nowy Świat № 41.
DOSTAĆ MOŻNA WSZĘDZIE.

Dr. Luster — Kraków.

Rozwój pięknych kształtów ciała przy pomocy niektórych sportów i zabaw hygienicznych.

(*Dalszy ciąg*).

Omawiając znaczenie huśtawki dla zdrowia i pięknych linii ciała przed innemi sportami, czynimy to dlatego, ponieważ jej należy się faktycznie pierwsze miejsce w szeregu rozrywek ściśle h y g i e n i c z n y c h.

Dziwić się przeto wypada, iż w literaturze tudzież w piśmiennictwie, poświęconem wyłącznie tej gałęzi, nie spotykamy się nawet ze wzmianką o tej zbawiennej rozrywce, podczas gdy samochodom, nie mającym nic wspólnego z hygieną, poświęca się sążniste prace.

Niemniej wszakże trudno zrozumieć, dlaczego władze szkolne, które w obecnej dobie z uznania godną troskliwością dbają o fizyczny rozwój młodzieży, zapoznały wpływ tak cennego czynnika rozwojowego. Szereg huśtawek, ustawiony na dziedzińcach szkolnych i oddany do użytku młodzieży podczas p r z e r w w nauce, oraz w godzinach popołudniowych, przekonałby rychło kierowników, powołanych do zajęcia się wychowaniem młodej generacyi, o dodatnich skutkach tego zarządzenia.

Nie mogę się również wstrzymać od wyrażenia na tem miejscu zdziwienia z powodu braku huśtawek w parkach, urządzonych podług systemu ś. p. D-ra Jordana. Przyrządów gimnastycznych jest w nich wprawdzie poddostatkiem, nie wszystkie atoli stanowią atrakcyę dla dzieci, które wówczas z zamiłowaniem oddają się wysiłkom, gdy one są jednocześnie miłą r o z r y w k ą.

Kto bacznie przypatrywał się bawiącej się dziatwie, zauważył u niej dążność do uchylenia się z pod momentów, zawadzających o zależność lub niewolniczość, a z drugiej strony przekonał się o wybitnej tendencyi u dzieci do s a m o d z i e l n e g o d z i a ł a n i a. Właśnie huśtawka, rozkołysana siłą huśtającego się, daje pragnieniom dziecka zadośćuczynienie i pobudza je do k o n s e k w e n t n e g o korzystania z danej rozrywki, o co nam głównie chodzi przy wszelkich ćwiczeniach gimnastycznych.

Mimowoli wkroczyliśmy w dziedzinę hygieny szkolnej, która dziś zajmuje powszechnie umysły rodziców i wychowawców. Rzekłbym, iż kwestya ta stała się jedną z najbardziej aktualnych, z powodu nadmiernego przeciążenia umysłów młodzieży płci obojga. Nie mamy jednakże zamiaru dziś roztrząsać temat ten w znaczeniu ogólnem; ograniczymy się przeto w niniejszej pracy do pobieżnego omówienia konieczności w y b o r u. odpowiednich ćwiczeń u pracujących umysłowo. Dla łatwiejszego zrozumienia naszych zapatrywań na tę sprawę, poprzedzimy ją objaśniającemi uwagami.

Na pozór wydaje się, że ruch n. p. ręki jest czynnością mechaniczną, niezależną od udziału funkcji psychicznej. Wistocie tak się nie dzieje; wszelki zamiar wykonania ruchu przeobraża się w naszym mózgu w energię, wyładowującą impuls drogą nerwów w mięśniach — w postaci skurczu. Wysiłek mózgu staje się tem większy, im większa praca mięśni i im większa liczba mięśni bierze udział w czynności. Podczas uprawiania sportów, wymagających zręczności i szybkiego oryentowania się, nuży się naturalnie umysł szybciej, aniżeli w następstwie ćwiczeń a u t o m a t y c z n y c h, stanowiących dla mózgu pokrzepienie, pożądane dla umysłowo pracujących.

Wynika przeto już z powyższych uwag wskazówka do wyboru zajęć fizycznych dla przeciążonych umysłowo, co na przykładach jeszcze bliżej postaramy się czytelnikom uprzystępnić.

Zestawmy wpływ gry w piłkę nożną (Foot-ball) na sferę psychiczną z działaniem huśtawki.

Pierwsza wymaga nadzwyczajnej kontroli ze strony psychicznej i znacznego wyładowania energii mięśniowej przy ustawicznej zmienności koordynacyi ruchów. To też sport ten kwalifikuje się bardziej do wyrobienia fizycznej z r ę c z n o ś c i z a w o d o w e j, aniżeli do pokrzepienia ciała i umysłu u kształcącej się młodzieży. Właśnie wręcz przeciwne skutki, bo zupełne wyczerpanie intelektualnych własności mózgu, osiąga się już po krótkotrwałej zabawie w piłkę nożną, o czem świadczą spostrzeżenia, dokonane na uczniach w zakładach wychowawczych. Przekonano się bowiem, iż chłopcy, zresztą wcale pojętni, tracili możność skupienia uwagi na wykładany przedmiot po każdorazowej grze w piłkę nożną.

Przykład ten stanowi chyba dostateczny dowód, że szablon w zastosowaniu ćwiczeń gimnastycznych może raczej zaszkodzić, aniżeli przyczynić się do rozwoju ciała i pokrzepienia umysłu. Wszelkie zabawy

i sporty, w których udział bierze kora mózgowa, powinny być wykluczone z programu ćwiczeń u pracujących umysłowo.

Natomiast powinny umiarkowanie pracować ośrodki mózgu, zawiadujące ruchami automatycznemi, do których wykonania zbyteczna jest sfera psychiczna. Wiadomo, iż w czasie pracy jednego ośrodka mózgowego spoczywają inne. Wynika więc stąd konkluzya, że po pracy umysłowej można jedynie wtedy pokrzepić organizm, skoro wyeliminuje się niemal zupełnie czynność duchową, co uzyskać można przez zajęcie ośrodków ruchowych czynnościami automatycznemi. Przez ostatnie rozumieć należy te ruchy mięśni, które się odbywają bez udziału kory mózgowej. Spacer n. p. jest ruchem automatycznym, wyniklym z przyzwyczajenia ośrodków nerwowych do wyładowywania impulsów w mięśniach nóg. To samo odnosi się do jazdy na kole, o ile sport ten bywa umiarkowanie uprawiany. Wprawny cyklista wprawia rower automatycznie w ruch, a nawet utrzymać potrafi równowagę bez pomocy rąk i kierownika. Dopiero, gdy pomimo znużenia fizycznego, w ,następstwie nagromadzonych w mięśniach produktów przemiany materji, „bierze“ przeszkodę na pochyłości stromej góry, wówczas wymagany jest znaczny wysiłek woli, warunkujący wybitne znużenie układu nerwowego.

Huśtawka, wprawiana samodzielnie w ruch, stanowi ćwiczenie automatyczne w najsilniejszem tego słowa znaczeniu. Mamy tu na myśli huśtawkę, ustawioną na wolnem powietrzu, zaopatrzoną w deszczułkę, bez oparcia, zawieszoną na odpowiednich linach, a nie pokojową, nie mającą dla nas znaczenia. Konstrukcja tego przyrządu potęguje automatyczność ruchów mięśni, albowiem raz dostatecznie rozkołysana huśtawka działa hamująco na wysiłki ośrodków automatycznych. Fakt ten nie pozostaje bez dodatniego wpływu dla centrów psychicznych, ponieważ i znaczny wysiłek ośrodków automatycznych odbywa się kosztem krwi sfery psychicznej, w korze mózgowej zlokalizowanej.

Tak więc huśtawka spełnia jednocześnie oba pożądane postulaty: pokrzepia mięśnie i pobudza cały organizm do żywszej przemiany materji, a z drugiej strony pozwala sferze psychicznej odpocząć i należycie odżywić się.

Zanim wyszczególnimy korzyści, wypływające z tej rozrywki dla rozwoju kształtów ciała, podamy jej dodatnie strony w znaczeniu ogólnem.

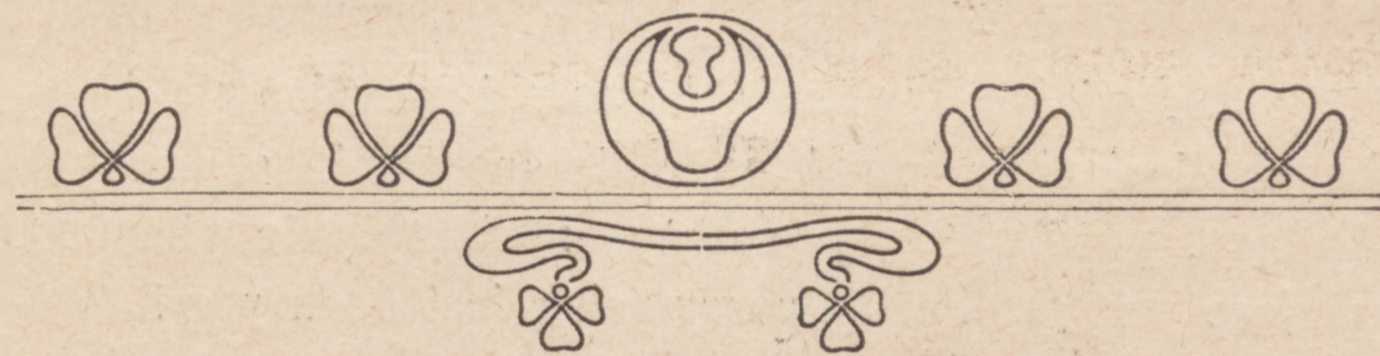
Wiadomo, że przy pomocy ćwiczeń gimnastycznych staramy się usunąć z organizmu zużyte składniki przemiany materji, a w miejsce ich wprowadzić składniki odżywcze, regenerujące znużone pracą tkanki. Z produktów, które mają być oddalone, wymienić należy przedewszystkiem kwas węglowy, podczas gdy tlen winien zająć jego miejsce we krwi. Nie wszystkie jednakże ćwiczenia gimnastyczne dają w tym kierunku pożądane rezultaty, a niektóre z nich upośledzają nawet przemianę gazów. Z ostatnich wymieniamy: dźwiganie ciężarów, niektóre ćwiczenia na ręku i drążkach, nieumiarkowane spinanie się po górach, oraz zapaśnictwo. Czynności wzmiankowane utrudniają miarowe oddychanie, z powodu czego wytwarza się niestosunek między produkcyą kwasu węglowego, a przypływem tlenu. Uprawiając niemal wszelkie sporty, mogłem sam na sobie doświadczyć ujemnych skutków niektórych ćwiczeń cielesnych.

Oto — doznawałem przy ostatnio wymienionych krótkotrwałej duszności i zawrotu głowy; objawy te stanowią niezbity dowód braku tlenu i nadmiaru kwasu węglowego w mózgu. Przyznać chyba musi — wobec takich zaburzeń — najzapamiętalszy nawet zwolennik gimnastyki i jej pokrewnych sportów, że niektóre z nich raczej szkodzą, aniżeli skutecznie na organizm wpłynąć by mogły.

Doniosłą zaletą ruchów ciała przy pomocy huśtawek jest właśnie swobodna i zupełna przemiana gazów w płucach, dzięki warunkom, ułatwiającym — po krótkiej pracy na szczycie każdej fazy ruchu huśtawki — odpoczynek mięśni, oraz miarowe i głębokie ruchy klatki piersiowej.

Dla łatwiejszego zrozumienia naszych wywodów, postaramy się zapoznać czytelników z poszczególnemi fazami ruchu huśtawki, jakoteż z mechanizmem mięśni, warunkujących jej rozpęd.

(*Dok. nast.*).

Pielęgnowanie urody.

Rozwój biustu.

III.

(*Dokończenie*).

Nadmieniłem poprzednio, iż przodujące znaczenie przy kuracji tuczenia należy się mleku, które dzięki swym częściom składowym i lekkiemu przyswajaniu oddaje wielkie przysługi we wszystkich przypadkach zaniku sił i słabo rozwiniętej podściółki tłuszczowej— słowem tam, gdzie mamy do czynienia z niedostatecznem ilościowem lub jakościowem odżywianiem, czyli z t. zw. *niedokarmieniem.*

Najczęstszą przyczyną niedokarmienia bywa brak apetytu, zależny bądź od osłabienia nerwów żołądka, bądź też od niedostatecznego wydzielania się soków trawiennych. Ta okoliczność tłomaczy nam tak rozpowszechniony wśród młodych dziewcząt (w okresie rozwoju oraz dotkniętych bladnicą i niedokrwistością)

a niczem niedający powstrzymać się popęd do pokarmów t. zw. pikantnych, słonych i kwaśnych.

Czasem bywa wprost przeciwnie, t. j. wydziela się nadmiar soku żołądkowego, również z upośledzeniem apetytu. Dziewczęta, cierpiące na nadkwaśność żołądka, mają instyktowny popęd do alkaliów, naprz. do sody, i w braku tejże połykają nawet... kredę *).

Zdarza się jednak niekiedy, iż u dziewcząt w szkolnym wieku, prowadzących życie przeważnie siedzące, nachylających się podczas pracy i przebywających po kilka godzin dziennie w pozycji zgarbionej w dusznych lokalach szkolnych, które urągają nieraz wszelkim zasadom hygieny — nawet pomimo pozornie normalnego wydzielania się soku żołądkowego łaknienie bywa zbyt słabe. W tych razach ma się zazwyczaj do czynienia z *niedowładem* żołądka, zależnym od siedzącego trybu życia.

Otóż we wszystkich przypadkach t. zw. niedokarmienia doskonałe usługi oddaje mleko, zawierające składniki, niezbędne do pożywienia i mogące zastąpić wszelkie inne pokarmy, atoli nie może być ono *wyłącznem* pożywieniem, gdyż zawiera stosunkowo mało węglowodanów, więc dostarcza mało ciepłostek, a zbytnie przeciążanie żołądka pokarmami płynnemi jest szkodliwe dla ustroju; niezbędnem więc jest takie pożywienie, które obok półpłynnej postaci posiada dostateczną wartość odżywczą i zaspakaja w przyjemny sposób głód.

Wszystkim tym wymaganiom w mniejszym lub większym stopniu zadość czynią różne t. zw. mączki odżywcze. Z licznego szeregu tych preparatów sztucznych na szczególną uwagę zasługuje mączka Nestle'a, w której, w porównaniu z innemi mączkami tego rodzaju, (jak naprz. mączka „Kufeke“, „Mellinsfoot“, Loffunda sucharki mleczne, mączka Niwsa) znajdujemy mniej cukru, natomiast więcej dekstryny. Ta okoliczność jest bardzo wielkiej wagi, gdyż podnosi wartość odżywczą tej mączki.

Mączka Nestle'a jest mleczno-sucharkowym proszkiem w najlepszym gatunku, i do przyrządzenia jej nie trzeba niczego innego, prócz wrzącej wody. Największe znaczenie mają dla nas mechaniczne zalety tej mączki, a mianowicie jej przeróbka na nader subtelny, delikatny proszek, który się nigdy nie skłębia w masy, i daje jednolitą zupę o przyjemnym zapachu i smaku.

Tylko subtelne rozdrobienie pokarmów umożliwia sokom trawiennym ich czynność; ta okoliczność jest powodem, iż świeże mleko często źle się trawi, gdyż wskutek zwarzenia wydzielają się wielkie skłębione kawały sernika, z których tylko zewnętrzne warstwy zostają przez sok żołądkowy istotnie strawione, główna zaś masa zostaje niestrawioną.

Dodatek do mleka mączki Nestle'a ułatwia jego trawienie i przyswajanie, wskutek czego odpada obciążanie jelit i żołądka.

*) Jestto zwyczaj, wśród pensjonarek bardzo rozpowszechniony.

Pozatem mączka Nestle'a dzięki swoim częściom składowym posiada wysoką wartość odżywczą, co umożliwia stosowanie jej zarówno u dzieci *) jak u rekonwalescentów i młodych dziewcząt, dotkniętych blednicą, niedokrwistością, i o słabo rozwiniętej tkance tłuszczowej.

Widzimy zatem, iż niedokarmienie należy energicznie zwalczać metodą dyetetyczną, która ma zadanie dwojakie: 1) zastąpić to, co ustrój ciągle traci, bądź przez zużycie, bądź przez wydzieliny lub utlenianie; 2) wyrównać nie tylko straty poniesione przez ustrój, ale i sprzyjać rozrostowi świeżych komórek, a zwłaszcza rozrostowi tłuszczu, który oddaje kobiecie tak wielkie przysługi, gdyż zaokrągla kształty i nadaje biustowi ponętne, ładne linie.

Do tego celu znakomicie nadają się preparaty odżywcze, nie zawierające wprawdzie arszeniku, lecz działające jak arszenik, gdyż pobudzają układ kostny, mięśniowo-nerwowy i podściółkę tłuszczową do rozwoju, regenerują krew, a skórze nadają jędrność oraz elastyczność. Preparaty te zawierają bądź lecytynę (Lecithol), bądź żelazo (Hematogen, Somatoza) i fosfór (Sanatogen. Fosmoza, Rhomnol) lub wreszcie skoncentrowane białko (Albuminoza).

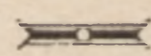
Leczniczą i kosmetyczną wartość tych preparatów omówię w artykułach specjalnych.

Dr. St. S.

Z za kulis reklamy.

O preparatach, przyrządzanych z t. zw. „roślin egzotycznych".

Niektórzy fabrykanci przetworów kosmetycznych i leczniczych w kierunku nauk przyrodniczych odznaczają się niezwykłą erudycją, wobec której cała wiedza koryfeuszów medycyny i chemii jest poprostu zupełną ignorancją. Dzięki łaskawej uprzejmości tych panów fabrykantów świat ze zdumieniem dowiaduje się nieraz o takich rzeczach, o jakich nawet Ben Akibie się nie śniło. Przysłowie: *Nihil novi sub sole* stanowczo nie ma już dziś najmniejszej racji bytu, bo oto proszę posłuchać tylko...

Dotychczas cały świat zacofany mniemał, że ołów, rtęć i t. p. są najzwyczajniejszymi i w dodatku bardzo dla ustroju szkodliwymi metalami, z których nie wolno, a przynajmniej nie należy, wyrabiać kosmety-

*) O żywieniu dzieci mączką Nestle'a pomówię osobno.

ków... aż tu naraz niejaki pan Lattke w Kielu, twórca znakomitej farby do włosów p. n. *„Eau de Fée“* zadaje kłam tym przesądom. Etykieta głosi, iż środek ten jest pochodzenia roślinnego, że przyrządzony jest z roślin egzotycznych (zapewne z kwiatu lotosu ?!), a tymczasem niedyskretna analiza tej farby wykazała w niej zawartość aż 10% (!!) ołowiu. Laury tej niezwykłej erudycji i dowcipu nie dawały widocznie usnąć wielu innym fabrykantom, bo oto panowie Treu i Nuglisch uszczęśliwili ludzkość wspaniałym kosmetykiem, noszącym niezwykle szumną nazwę: **„Kalosin.** *Vegetablische, vollkommen unschädliche Essenz, die Haut von Sommersprossen und Sommerflecken gänzlich zu befreien*“.

Zobaczmy, jak w rzeczywistości wygląda ten *nieszkodliwy roślinny* środek przeciw piegom i opaleniźnie... Pudełko zawiera 3 flakony po 30 gramów płynu. Analiza wykazuje 90% wyskok zaperfumowany, zawierający: 1) chlorek amonu, 2) chlorek cynku i 3) chlorek *rtęci* (sublimat).

Flaszka № 1 daje po wyparowaniu 0,4 pozostałości, № 2 — 0,55 pozostałości, a № 3 — 0,65, w której aż 10% całej zawartości stanowi sublimat.

Inny znów mąż wielkiej wiedzy, niejaki pan Alwin Nieske z Drezna, reklamujący swój patentowany *„Balsam brzozowy z amerykańskich brzóz“* najwidoczniej studjował botanikę w zakładach Kruppa, albowiem jego *„Birkenölbalsam“* przeciw siwiźnie zawiera bardzo znaczną ilość ołowiu.

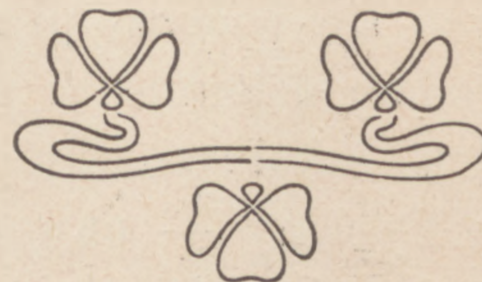
Niemcom nie ustępują w niczem francuzi. Jedna z perfumerji francuzkich wyrabia t. zw. *„Savon marin“*, (mydło z... morskiej piany), zawierające również składniki egzotyczne — na schudnięcie dowolnej części ciała.

Analiza wykazała, iż mydło to zawiera wcale nie egzotyczny i wcale nie roślinny środek — jodek potasu (Kali jodatum), dla ustroju nieobojętny a nawet niekiedy szkodliwy...

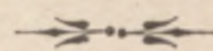
Przez pewien czas grasowało również bezkarnie na łamach pism codziennych ogłoszenie o „cudownym, nowowynalezionym środku przeciw wszelkiego rodzaju krostom, liszajom, wągrom, pryszczycy i t. d. pod nazwą *„Eczemin“*. Miał to być podług zapewnień wynalazcy „jedyny w swoim rodzaju środek roślinny, przyrządzany z żywicy krzewów australijskich“... Tak przynajmniej zapewniał „słowem honoru“ pan fabrykant. Widocznie jednak nawet skądinąd bardzo łatwowierna publiczność w honor jego nie bardzo wierzyła, albowiem ogłoszenie prócz pochwał dla fabrykanta i jego cudownego środka zawierało również świadectwa (oczywiście fikcyjne) pacjentów, którzy po jednorazowem zastosowaniu tej cudowności uzyskali przepiękną cerę i karnacyę. Lecz niema uznania dla prawdziwych genjuszów i dobroczyńców ludzkości. *„Eczemin“* zaintrygował wielce lekarzy, do których zaczęły coraz częściej zwracać się pacjentki o poradę w sprawie uporczywej pryszczycy, powstałej wskutek zastosowania... *„Eczeminu“*. Analiza następnie wykazała, iż tym cudownym „egzotykiem“ był sublimat, wobec czego urząd sanitarny zabronił fabrykantowi zarówno sprzedaży jak i ogłaszania *„Eczeminu“*.

Tyle na razie zerwałem kwiatków egzotycznych z niwy reklamiarskiej. W następnych numerach pomówię o innych, niemniej ciekawych rzeczach.

Argus.

Przepisy na różne środki, zastępujące specyfiki.

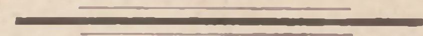

Dr. Becquerel'a pommade contre la calvitie.

(na wzmocnienie włosów).

Rp.

Szpiku 100,0
Ekstr. chinowego 10,0
Kwasu galusowego 7,5
Araku 10,0.

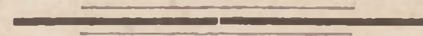

Pomada Anny Czillag.

(do włosów).

Rp.

Szpiku 30,0
Smalcu 15,0
Balsamu peruw. 2,0
Ol. Bergamot. 3 krople.

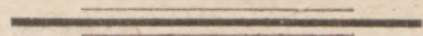

Bay-rum alkaliczny.

(do mycia głowy).

Rp.

Ol. laurowego 10,0
Eteru octowego 8,0
Ol. eugienki pieprzowej 5,0
Wyskoku
Wody po 300,0
Boraksu 10,0

Champoo.

(do mycia głowy).

Rp.

Ekstraktu płynnego mydłoki 60,0
Gliceryny 30,0
Wody kolońskiej 60,0
Wyskoku 100,0
Wody różanej 200,0

Poudre ravissante de M-me Rosa Schaffer.

Rp.

Łojku 30,0
Tlenku cynku 20,0
Olejku różanego 3 krople.

Eau de Lys Lohsego.

(płynny puder).

Rp.

Łojku 4,0
Tlenku cynku 8,0
Gliceryny 6,0
Wody różanej 82,0

J. S-ki.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Teofilowi W. 1) Do sterylizowania szczotek i grzebieni najlepiej nadaje się roztwór wody utlenionej, zawierający $1^1/_2$% dwutlenku wodoru na wagę. Roztwór taki należy trzymać w szkle, szczotki i grzebienie wkładać na 30 minut. Szczotki i grzebienie nie ulegają zepsuciu. 2) Najlepszym środkiem do czyszczenia starych gąbek jest odwodniony, sproszkowany chlorek wapniowy. Po wyciśnięciu wody z gąbki, posypuje się ją i suszy. Po takiej procedurze gąbki wyglądają jak nowe. 3) Zwracamy uwagę, że gąbka nie nadaje się do mycia twarzy i ciała, albowiem łatwo się zanieczyszcza, i nieczystości przenosi napowrót do skóry. 4) Brylantyna nie nadaje się zupełnie do pielęgnowania włosów, albowiem zawiera olej rącznikowy (Oleum ricini), który łatwo jełczeje, i na którym — z powodu lepkości — osiada pył. Dla nadania włosom połysku i miękkości doskonałą jest mieszanina podług przepisu następującego:

Rp.
Aquae colon. 30,0
Glycerini puri 100,0
MDS. Do włosów.

5) Stosowanie żółtek jaj do mycia głowy uważamy za bardzo nieracyonalne ze względów następujących:

1) *zupełne* usunięcie żółtka wymaga bardzo starannego i długotrwałego zmywania, 2) pozostawiona zaś najdrobniejsza nawet część żółtka jełczeje szybko i drażni skórę. 6) W numerze dzisiejszym.

Dr. Ant M. 1) *Ekstrakt orzechowy Maczuskiego* (Wiedeń) zawiera kwas pyrogalusowy, chlornik żelaza, *chlorek miedzi*, kwas solny, wodę różaną i korę dębową. 2) Zawiera sublimat. 3) Ocenę tego preparatu niebawem podamy. 4) Za słowa uznania serdecznie dziękujemy.

P. Baronowej von R. 1) Jestto jedna z najlepszych farb do włosów — zupełnie nieszkodliwa — ocenę podaliśmy w № 16. 2) Zawiera ołów — szkodliwa. 3) W numerze dzisiejszym. 4) Faradyzacja włosów. 5) Radykalnie tylko prądem elektrycznym. 6) W dziale ogłoszeniowym.

Młodzieńcowi. 1) Mydło alkaliczne i woda gorąca. 2) Gimnastyka. 3) Tylko z zalecenia lekarskiego. 4) O wpływie strzyżenia włosów na ich rozwój pisaliśmy szczegółowo w № 3.

P. Annie M. 1) Żyłki podskórne usuwa się elektrolizą. 2) Środek bezwartościowy. 3) Raz na tydzień. 4) W numerze dzisiejszym. 5) Adresów lekarzy nie podajemy — poinformuje apteka. 6) Żaden lekarz nie podejmie się leczenia chorób *listownie* (!?) Rzecz inna — udzielanie *rad i wskazówek* hygienicznych.

P. Irenie B-cz. Częstość mycia głowy u dzieci zależy od szybkości zanieczyszczenia się skóry tłuszczem jakoteż od mniejszej lub większej skłonności do pocenia się. Jako normę przyjąć można: 1) u dzieci do 5—7 lat dwukrotne mycie w ciągu tygodnia, 2) od 7—15 lat — jednorazowe. Jeżeli skóra głowy jest bardzo *sucha*, wystarcza mycie raz w ciągu 2—3 tygodni.

Od Administracji.

Z powodu kończącego się kwartału uprzejmie prosimy Sz. Prenumeratorów o wczesne nadsyłanie przedpłaty na czas dalszy, od tego bowiem zależy prawidłowa ekspedycja pisma.

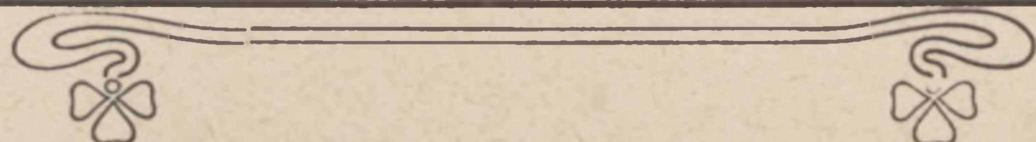

ŚRODKI do ZĘBÓW

ELIKSIR, PROSZEK i PASTA

Ojców BENEDYKTYNÓW

Opactwa SOULAC

MODEL FLAKONU

WAŻNA UWAGA:

Flakony eliksiru Benedyktynów nie opatrzone plombą komory celnej rossyjskiej powinny być uważane za podrobione.

PRECZ PLAMY!.

Szczoteczka z marką „czarna głowa" wywabia zadziwiająco prędko wszelakie plamy, jak to: z piwa, tłuszczu, błota, farb, smarowideł i. t. p., nie niszcząc materji. Do otrzymania we wszystkich aptekach, składach aptecznych i galanteryjnych po cenie 20 kop. za sztukę. Jedyny Fabrykant: Hans Schwarzkopf, Berlin-Charlottenburg 2.

orginalna wielkość.

wywabiający plamy ołówek.

Towarzystwo Akcyjne

„St. Petersburskie Laboratorjum Chemiczne"

(założone w roku 1860)

Izmajłowski prosp. № 27.

Medal Złoty Paryż 1900 r.

Poleca ostatnie nowości:

Wodę kolońską kwiatową

Kwitnący Hyacynt.	Kwitnący bez.
Fru-Fru.	Storczyk.
Kwiat jabłoni.	Trèfle (Bukiet szczęścia)

ХИМИЧЕСКАЯ ЛАБОРАТОРІЯ С.-ПЕТЕРБУРГСКАЯ

Mon rève, Idéal, Brise de Violettes. Muguet royal.

Nie mające sobie równych pod względem gatunku i zapachu.

Do nabycia w znaczniejszych perfumerjach i składach aptecznych.

Lecznica lekarsko-kosmetyczna

D-ra L. LUSTRA

SPECJALISTY

lekarskiej kosmetyki i chorób włosów.

Kraków, Florjańska l. 37.

Wszelkie podrzędne procedury, nie należące do zakresu działań lekarskich, wykluczone.

Przy **Opaleniznie udelikatniają skórę, wybielają**

Krem, Alkohol, Mydło Ogórkowe

wyrobu Apteki

M. Malinowskiego

w Warszawie, **Nowy Świat 35.**

Najlepszemi mydłami do mycia, **udelikatniającemi** skórę są

Mydła przetłuszczone hygieniczne

Wyrobu Apteki

M. Malinowskiego

w Warszawie, **Nowy Świat 35.**

Redaktor i Wydawca **Dr. H. Zamenhof.** Druk J. Kamińskiego, Nowy-Świat 48, Telefon 36.46.